

بسم الله الرحمن الرحيم

مجموعه آموزش رابطان سلامت

کتاب پنجم □ آشنایی با بیماری‌های شایع

اچ آی وی / ایدز

معاونت سلامت

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مرکز توسعه شبکه و ارتقاء سلامت

مدیریت ارتباطات و آموزش سلامت

اج‌آی‌وی / ایدز / تدوین و طراحی آموزشی شمسی تیمن، زهره ترکمان با همکاری اعضای کمیته آموزشی [وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز توسعه شبکه و ارتقاء سلامت، مدیریت ارتباطات و آموزش سلامت] تهیه شده در معاونت سلامت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز توسعه شبکه و ارتقاء سلامت، مدیریت ارتباطات و آموزش سلامت، مرکز مدیریت بیماریها - تهران: آرویج، ۱۳۸۵.

۴۹ ص. : مصور، جدول. - (مجموعه آموزشی رابطان سلامت: کتاب پنجم. آشنایی با بیماری‌های شایع: ۱۷)

ISBN : 964-504-064-7

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه : ص ۴۹.

۱. اج‌آی‌وی / ایدز - پیشگیری. الف. ترکمان، زهره. ب. ایران. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. مرکز توسعه شبکه و ارتقاء سلامت. مدیریت ارتباطات و آموزش سلامت. کمیته آموزشی. ج. عنوان. د. ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماریها.

۶۱۶/۹۷۹۲

۹۸۶۴۴ / الف

کتابخانه ملی ایران

۴۷۶۶۶-۸۲م

عنوان: اج‌آی‌وی / ایدز

(از مجموعه آموزشی رابطان سلامت)

کتاب پنجم: آشنایی با بیماری‌های شایع

تدوین و طراحی آموزشی: شمسی تیمن، زهره ترکمان با همکاری اعضای کمیته آموزشی که در زیر از آنها نام برده می‌شود. تهیه شده در: معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - مدیریت ارتباطات و آموزش سلامت مرکز توسعه شبکه و ارتقاء سلامت و مرکز مدیریت بیماریها با حمایت مالی صندوق جمعیت ملل متحد (UNFPA)

زیر نظر: دکتر محمدمهدی گویا - دکتر غلامرضا حیدری - دکتر محمدامیر امیرخانی

بررسی کارشناسی: دکتر میترا معتمدی، دکتر هنگامه نامداری تبار، دکتر عبدالرضا شاه‌رضایی، دکتر مریم سرگلزایی (کارشناسان اداره کنترل ایدز)

بازبینی نهایی و طراحی بخش ارزشیابی: شمسی تیمن، زهره ترکمان

صفحه‌آرایی: آرویج (کیوان لطفی)

تصاویر: از نرم‌افزار Corel

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: زمستان ۱۳۸۴

تیراژ: ۵۰۰۰۰ نسخه

ناشر: چاپ و نشر آرویج

شابک: ۹۶۴-۵۰۴-۰۶۴-۷

نشانی اینترنتی: <http://www.ndhp.takfab.ir>

حق چاپ برای مؤلفین کتاب محفوظ است.

اعضاء کمیته: زهرا آذرمنش، فرحناز ابراهیمی، فاطمه مالکی، زهره ترکمان، میترا توحیدی، رضوان پشمی، دکتر حسن جولایی، سید حسین حسینی، آذر ریاضی‌دوست، مهناز نیکخواه، نادیا مشایخی، ژاله برزیده.

دبیر کمیته: شمسی تیمن، کارشناس مسئول برنامه داوطلبان سلامت

* بخشی از این کتاب تلفیقی از کتاب ایدز استانهای اصفهان، بوشهر، مرکزی و کرمانشاه می‌باشد.

* کتاب مورد تایید اداره کنترل ایدز مرکز مدیریت بیماریها قرار گرفته است.

* این کتاب توسط کارشناسان، مربیان و رابطان سلامت دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی خراسان، شهید بهشتی و کرمانشاه پیش‌آزمایی شده است.

تجربه ثابت کرده است که برای دستیابی به توسعه اجتماعی پایدار، به همیاری تک تک افراد جامعه نیاز است، اعلام شعار *working together for health* تلاشی همسو به سوی سلامتی، به عنوان شعار اصلی سال ۲۰۰۶ از طرف سازمان جهانی بهداشت دلیلی بر این مدعا و نشانه اهمیت مشارکت مردم در تأمین سلامتی است. توسعه سلامت که یکی از زیربنایی ترین ابعاد تکامل اجتماعی بشر است، شاید بیش از جنبه های دیگر توسعه نیازمند همکاری عمومی باشد چرا که آگاهی، احساس مسئولیت و اقدام عملی تک تک افراد برای تأمین سلامت عمومی ضروری است.

رابطان سلامت، که بخش اعظم آن را بانوان تشکیل داده و به شعار مشارکت اجتماعی بانوان جامه عمل پوشانده، پیشتازان این همیاری عمومی هستند که داوطلبانه قدم در راه مشارکت در فعالیتهای بهداشتی گذاشته اند. رابطان سلامت سعی دارند حقایق اساسی مورد نیاز برای رسیدن به سلامت فردی، خانوادگی و اجتماعی را بخوبی فراگیرند و آنها را به زبان خود مردم به همسایگان شان منتقل کنند.

هدف مجموعه آموزشی رابطان سلامت آن است که در یادگیری دانستنیها و مهارتهای بهداشتی به رابطان کمک کند و در فعالیتهای فردی و گروهی، انتقال پیامها به مردم و ترویج رفتارهای بهداشتی راهنمای آنان باشد. چرا که تأمین سلامتی بدون افزایش دانش سلامت در تک تک افراد جامعه تحقق نخواهد یافت. بنابراین تشویق و ترغیب افراد برای فراگیری اصول اولیه حفظ سلامت خود و خانواده (self care) مورد انتظار است.

این مجموعه در نوع خود یک تجربه است. چون برای طراحی آن (با تکیه بر منابع معتبر و متعدد) از اصول آموزشی جدید و روش های مشارکتی استفاده شده است. بدین معنی که در جریان آموزش، رابطان سلامت نیز تجربه ها و آموخته های خود را به یکدیگر منتقل خواهند کرد. تهیه کنندگان این مجموعه سعی داشته اند اصول آموزشی مشارکتی را با خصوصیات برنامه رابطین سلامت و شرایط فرهنگی جامعه منطبق و از این راه آموزش سلامت را به باورها، تجربه ها و زندگی واقعی مردم نزدیکتر کنند. رضایتمندی رابطان، مربیان و کارشناسان سلامت کشور از محتوای اولین کتابهای سلسله انتشارات رابطان را می توان نشانه توفیق در این راه دانست و به ضرورت تداوم آن دلگرم بود.

دکتر محمد امیر امیرخانی

مدیر ارتباطات و آموزش سلامت

مرکز توسعه شبکه و ارتقاء سلامت

قریب ۲۵ سال از بروز ایدز می‌گذرد، امروز گسترش جهانی این بیماری و مرگ و میر ناشی از آن همگان را نگران کرده است. همه تلاشها برای کنترل در سطوح مختلف به کار گرفته شده است، اما همانگونه که ایدز یک معضل جهانی است، بدون شک اقدامات کنترلی آن نیز باید اقدامی جهانی باشد.

جوامعی در مقابله با گسترش ایدز موفق‌تر بوده‌اند که بخشهای بیشتری از جامعه خصوصاً مردم در برنامه‌های کنترلی سهیم و فعال بوده‌اند.

در میان راهبردهایی که برای کنترل HIV/AIDS شناخته و به کار گرفته شده، مهم‌ترین و مؤثرترین راهبرد را آموزش می‌دانند. مشاوره، مراقبت، درمان و کاهش آسیب از جمله دیگر راهبردهای اساسی در برنامه‌های کنترل ایدز می‌باشد؛ و برای اجرای این راهبردها لازم است کلیه امکانات و روشهای مختلف به کار گرفته شود. بهره‌گیری از خود مردم و گروههای سازمان‌دهی‌شده مردمی در اجرای این راهبردها خصوصاً آموزش بسیار مؤثر بوده است.

برنامه رابطان سلامت که اصولاً جهت انتقال پیامها و ارائه خدمات بهداشتی به جامعه طرح‌ریزی گردیده و تاکنون نیز نقش مؤثری در حفظ و ارتقاء سلامتی در جامعه ما داشته‌اند یکی از مهمترین گروههایی هستند که در ارتقاء آگاهیهای عمومی و کمک به اجرای برنامه‌های کنترلی ایدز در جامعه می‌توانند نقش داشته باشند. فلذا این مجموعه جهت آموزش رابطان سلامت با همکاری مرکز توسعه شبکه و ارتقاء سلامت، مرکز مدیریت بیماریها، کمیته آموزش و اطلاع‌رسانی ایدز استان کرمانشاه و با حمایت مالی UNFPA تهیه گردیده است تا با شناخت کافی و مناسب بتوانند در اجرای برنامه‌های کنترل ایدز در جامعه مشارکت داشته باشند.

انتظار می‌رود این عزیزان با فراگیری اطلاعات لازم درخصوص پیشگیری از ایدز و خدماتی که جهت پیشگیری و مراقبت و درمان توسط سازمانها در حال انجام است با اقدام و مراقبتی که در جامعه تحت پوشش خود به عمل می‌آورند برنامه کنترل HIV/AIDS در جامعه را یاری رسانند.

دکتر محمدمهدی گویا

رئیس مرکز مدیریت بیماریها